

ישמע חכם

~ יושב בשבת תחכמוני ~

רבים תמהו מה זה תחכמוני? מי שמעיין בשמואל ב' קפיטל כג, יראה שהוא שם של אחד מגבורי דוד, שהיה לדוד כמה גבורי חיל אנשי אבירי לב שהצליחו ללחום ולהרוג כמה אויבים כהרף עין בלי שום פחד ועיפות כח.

מעניין לדעת כי בדברי הימים מופיע שם זה בשנוי קצת שם כתוב **ישבעם בן חכמוני** ד"ה א' י"א ו' אגב אורחא רואים מזה כי השם שלו היתה **יושב בשבת תחכמוני** כי שם אביו היה חכמוני ושמו ישבעם ונעשה קיצור מזה יושב בשבת תחכמוני כעין שהיה מנהג לקרות לייבל אברהם, ללייבל בן אברהם.

*

אך צריכין לדעת כי כל שם בכל לשונות יש להם פירוש ונקרא כך בשעת הלידה ע"י אביו או אמו משום איזה דבר שעלה בדעתם בעת לידת הבן ורוצים לבטא מחשבתם על כן קראו לו כך וכמו שידענו מכל השבטים ויעקב ועשיו... עיין בתורה.

והנה תחכמוני או חכמון קל לדעת כי שורשו הוא חכם והתיו נוסף אשר ידוע שדרכו לבא בתחלת המלה כמו תורה משרש ירה, תהלה משרש הלל, תימן משרש ימין, תפארת משרש פאר. והגון בסוף ג"כ נוסף כמו ראובן שמעון נחשון אמנון וכו'.

אבל מה זה יושב בשבת? או ישבעם? יש להקדים כי **יושב וחכם** הם כשני שמות הדומים מאוד זה לזה. ולוט יושב בשער סדום הפירוש של **יושב** הוא כינוי לישיבת משפט כמו **יושב** משה לשפט את העם מדוע אתה **יושב** לבדך. ויותר מבואר ברות ויאמר שבו פה **וישבו**. כלומר אם בועז רצה לעשות איזה קנין לפני זקני העיר צוה להם שישבו בשער העיר כי שם היתה מושב הב"ד כאשר עוד נבאר בגליונות הבאים. ומזה נשתרבו

עוד שם **ישיבה** שקורין היום לכל בית תלמוד ותלמוד תורה. וטעם הדבר כי בזמן העתיק כל עבודת החיים היו בגוף לחרוש לזרוע לילך ממקום למקום. על כן כינו לכל עבודת המוח שרק המוח נצרך לזה בשם ישיבה כלומר אין שום physical work בזה. ומזה יצא שכל מי שיושב ושומע אל ריב אנשים ונשים ושופטם ומורה להם מה יעשו, נקרא יושב משפט או יושב בשבת. ורצה לבטא בזה, בני היא ברמה זאת של יושבי שער. היוצא מזה, **יושב שבת ישבעם תחכמוני** כולא חדא מילתא.

*

מה בדיוק פירוש מלה של **חכם** כאשר נזכר בתנ"ך-לא בלשון בני אדם- ע"ז צריך ביאור רחב מאוד ובס"ד יבא בגליון הבא.

*

בגמרא מסכת מ"ק דרש להאי קרא על מדותיו ומעלותיו של דוד המלך, יושב בשבת שהיה דוד יושב על גבי קרקע בשעה שהיה מלמד לאחרים ולא כדרך הרב לישב על כרים וכסתות תחכמוני אמר לו הקב"ה הואיל שהשפלת את עצמך תהא כמוני שאני גוזר גזירה ואתה מבטלה חז"ל דרשו תחכמוני=תהא כמוני. כי ידוע שאנשי בבל הגו אות חית כאות הא ועל כן אמרו בשעה שר' חייא אומר וחכיתי לשם הרי זה מחרף ומגדף שאומר והכיתי רח"ל ועל כן תמצא כמה וכמה דרשות חז"ל שמחליפים את חית באות הא. על עצם הדרשה חז"ל החשיבו מאוד מדת ההשפלה והענווה כלומר אם יש מנהג מדור דור לעשות איזה תפארת חיצוני לשם כבוד התורה וכו' אף שהעם מתכוונים לטבה בזה אם הרב רוצה לקנות מדת הענוה אשר חשובה מאוד בעיני חז"ל יש לו לוותר ולמאן ולסרב שיתנו לו הכבוד וזה היתה מדת דוד המלך וזכה בגלל זה שביטל גזירות רעות ח"ו י"ה"ר שיבטלו כל גזירות רעות. אמן.

*